

Připomínky OSSOO k návrhu zákona o konsolidaci veřejných rozpočtů

Obecně

Tzv. konsolidační balíček jako celek dopadne nepřiměřeně na zaměstnance a zaměstnankyně. V rámci této skupiny pak důsledky ještě intenzivněji pocítí zejména zaměstnanci a zaměstnankyně placení z veřejných rozpočtů. Předkladatel se při tvorbě návrhu nechal vést tezí, že stát má začít se šetřením u sebe, což promítl zejména do oblasti odměňování. Na tuto skupinu zaměstnanců tak dopadnou kromě obecných opatření ještě i některá opatření specifická, bez ohledu na skutečnost, že se tito zaměstnanci nijak výrazně nepodíleli na růstu státního dluhu. Neexistuje jediný legitimní důvod, proč by tomu mělo takto být. Tato specifická opatření tedy navrhuje vypustit nebo alespoň přepracovat a zmírnit.

Tato připomínka je zásadní.

K jednotlivým opatřením:

Zrušení osvobození nepeněžních benefitů zaměstnancům

Toto opatření citelně zasáhne sociální partnery jako celek. Podle dosavadních vyjádření zaměstnavatelů lze očekávat, že při zrušení tohoto osvobození přestanou benefity poskytovat, nikoli že je budou poskytovat v současné výši a odvádět daň, nebo že adekvátně zvýší mzdy. To bude znamenat je zhoršení příjmové stránky zaměstnanců a jejich rodin, a to u položek které mohou být vnímány jako zbytné, jako je například sport, kultura nebo rekreace, aniž by tím bylo dosaženo cíle sledovaného tímto opatřením, tedy vyššího výběru daně z příjmů. I s ohledem na bezprecedentně vysokou inflaci tak rodiny těchto zaměstnanců přijdou o často poslední incentiv, který by je motivoval k volnočasovým aktivitám.

Požadujeme zrušení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

Zrušení odpočtu za členské příspěvky odborovým organizacím

Nesouhlasíme s navrženým opatřením a jeho odůvodnění považujeme minimálně za zavádějící. Odborové organizace a jejich funkcionáři vykonávají řadu činností (včetně kolektivního vyjednávání), ze kterých profitují i další osoby, které členy odborů nejsou. Odpočet za členské příspěvky tak představuje finanční zohlednění této solidární aktivity. Nadto neziskové organizace (kterými předkladatel argumentuje) zpravidla členské příspěvky nevybírají, dary těmto organizacím daňově zvýhodněny naopak jsou.

Požadujeme zrušení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

Změny v oblasti FKSP

Nesouhlasíme s navrženým snížením přidělu do Fondu. Spolu s dalšími navrhovanými změnami včetně celkové očekávatelné redukce zaměstnaneckých benefitů tyto návrhy povedou s velkou pravděpodobností k tomu, že celý snížený objem FKSP se bude rozdělovat mezi příspěvek na produkty spoření na stáří a příspěvek na stravování, případně půjde pouze na podporu spoření. Tím jednak rodiny těchto zaměstnanců přijdou o další incentiv k aktivnímu trávení volného času a jednak

se dále sníží již v současnosti velmi špatná konkurenceschopnost státu na pracovním trhu. Povinnost polovinu přidělu dát na spoření pak není žádným způsobem odůvodněna a není zřejmé, jaký cíl takové omezení sleduje.

Požadujeme zrušení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

Nepřihlížení k vážným důvodům v případě dobrovolné nezaměstnanosti

Z našich zkušeností vyplývá, že obava ze snížené podpory v nezaměstnanosti je častou bariérou odchodu ze zaměstnání i v případech intenzivní šikany, diskriminace nebo genderově podmíněného násilí. Zaměstnanec či zaměstnankyně jsou ve vztahu k zaměstnavateli v ekonomicky nerovnovážném postavení a není žádoucí tuto nerovnováhu prohlubovat.

Odůvodnění je pak zcela nedostačující. Tvrzení předkladatele že „se vyskytují též případy bezdůvodného a dobrovolného ukončení zaměstnání, ve kterém by ale zaměstnanec mohl i nadále pracovat, a současně i zaměstnavatel projevuje zájem o setrvání tohoto zaměstnance, nicméně z důvodu čerpání podpory v nezaměstnanosti dochází ke skončení pracovněprávního vztahu. Tento vzorec nežádoucího jednání některé osoby považují za zcela legitimní.“ Není nijak doloženo a není ani zřejmé, jak velký podíl případů tyto situace představují a jaký je tedy jejich dopad na veřejné rozpočty.

Požadujeme zrušení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

Snížení objemu prostředků na platy

V návrhu je sice deklarováno, že ke snížení prostředků na platy dojde v návaznosti na snižování agend státu, nicméně k navrhované účinnosti je zhora nemožné, aby byly agendy státu sníženy v adekvátním objemu. S ohledem na dlouhodobý boj s „černými dušemi“ je iluzorní představa, že jednotlivé resorty mají velké rezervy v každoročně přidělovaných prostředcích, a že by tedy například postačilo snížení nenárokových složek platu. Obdobně je iluzorní představa, že jsou v platové sféře uměle udržována neobsazená místa, nebo že například při odchodu zaměstnance do důchodu po něm nezbude žádná práce k rozdělení a tedy je bez dalšího možné jeho místo rušit. Na velké řadě služebních úřadů (např. v resortu MPSV ale nejen tam) jsou státní zaměstnanci dlouhodobě přetíženi nad únosnou míru. S ohledem na bezprecedentní inflaci a dosavadní přístup vlády k valorizacím platových tarifů státní zaměstnanci i řada dalších zaměstnanců platové sféry dosahuje reálně nižšího výdělku než před několika lety. Navržené snížení objemu prostředků na platy buď povede ke snížení netarifních složek platu (čímž se jejich výdělek dále sníží) nebo k rušení systemizovaných míst, což povede k dalšímu přetěžování ostatních zaměstnanců.

Požadujeme zrušení nebo přehodnocení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

Náhrada platu v době pracovní neschopnosti

Toto opatření bude znamenat další snížení disponibilních prostředků na netarifní složky platu, například u České správy sociálního zabezpečení může jít až o 2% ročního objemu prostředků na platy. Jde tedy o další nepřiměřeně tvrdé opatření, které se dotkne příjmů platem odměňovaných zaměstnanců.

Požadujeme zrušení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.

Změny v systému Celní správy

Nesouhlasíme s navrženými změnami v organizaci Celní správy. Organizační změny nekorespondují se státoprávním uspořádáním, Vznikající útvary nejsou ani přirozenou spádovou oblastí. Zachování stanovení míst územních pracovišť je důležité pro zachování předpokladů k podnikání pro deklarantskou veřejnost i určitým stabilizačním faktorem pro zaměstnance Celní správy ČR

Požadujeme zrušení tohoto opatření.

Tuto připomínku považujeme za zásadní.